

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (deviata komora)

z 15. novembra 2023 *

„Štátna pomoc – Štátne opatrenie predlžujúce platnosť licencií na hazardné hry udelených
Holandskom – Rozhodnutie, ktorým sa konštatuje neexistencia štátnej pomoci –
Nezačatie formálneho vyšetrovacieho konania – Závažné ťažkosti – Procesné práva
zainteresovaných osôb“

Vo veci T-167/21,

European Gaming and Betting Association, so sídlom v Etterbeeku (Belgicko), v zastúpení:
T. De Meese, K. Bourgeois a M. Van Nieuwenborgh, advokáti,

žalobkyňa,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: B. Stromsky a J. Carpi Badía, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorú v konaní podporuje:

Holandské kráľovstvo, v zastúpení: M. Bulterman, J. Langer a C. Schillemans, splnomocnení
zástupcovia,

vedľajší účastník konania,

VŠEOBECNÝ SÚD (deviata komora),

v zložení: predseda komory L. Truchot, sudcovia H. Kanninen a T. Perišin (spravodajkyňa),

tajomník: A. Marghelis, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania,

po pojednávaní z 1. marca 2023,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: angličtina.

Rozsudok

- 1 Svojou žalobou podanou na základe článku 263 ZFEÚ žalobkyňa, spoločnosť European Gaming and Betting Association, navrhuje zrušenie rozhodnutia Komisie C(2020) 8965 final z 18. decembra 2020 vo veci SA.44830 (2016/FC) – Holandsko – Predĺženie platnosti licencií na hazardné hry v Holandsku (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“), ktoré sa uvádza v *Úradnom vestníku Európskej únie* z 15. januára 2021 (Ú. v. EÚ C 17, 2021, s. 1).

Okolnosti predchádzajúce sporu

- 2 Holandská právna úprava týkajúca sa hazardných hier je založená na systéme výhradných povolení alebo licencií, podľa ktorých je zakázané organizovať alebo propagovať hazardné hry, pokiaľ na tento účel nebolo vydané správne povolenie.
- 3 Žalobkyňa je neziskovým združením, ktorého členmi sú európski prevádzkovatelia online hier a stávk. Dňa 8. marca 2016 podala na Európsku komisiu sťažnosť podľa článku 24 nariadenia Rady (EÚ) 2015/1589 z 13. júla 2015 stanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 ZFEÚ (Ú. v. EÚ L 248, 2015, s. 9), týkajúcu sa údajne protiprávnej pomoci nezlučiteľnej s vnútorným trhom, ktorú poskytlo Holandské kráľovstvo viacerým prevádzkovateľom lotérií a iných stávkových činností a hazardných hier v tomto členskom štáte.
- 4 Sťažnosť sa týkala jednak všeobecného pravidla politiky prijatého holandským štátnym tajomníkom pre bezpečnosť a spravodlivosť 7. októbra 2014, ktoré súvisí s predĺžením platnosti licencií vydaných na športové stávky, stávky na konské dostihy, lotérie a kasína držiteľom licencií do 1. januára 2017, a jednak rozhodnutí, ktoré prijal Nederlandse Kansspelautoriteit (Holandský úrad pre hazardné hry, Holandsko) 25. novembra 2014 na základe tohto pravidla, ktoré obnovili platnosť šiestich licencií na charitatívne lotérie, stávky na športové podujatia, okamžitú lotériu, lotériu a stávky na konské dostihy (ďalej spoločne len „sporné opatrenie“) a ktorých platnosť sa blížila ku koncu.
- 5 Žalobkyňa vo svojej sťažnosti v podstate tvrdila, že na základe uplatnenia sporného opatrenia holandské orgány poskytli štátnu pomoc prevádzkovateľom, ktorí boli držiteľmi týchto licencií. Uvádzala, že uvedená pomoc bola poskytnutá vo forme predĺženia platnosti existujúcich licencií na výhradnom základe bez toho, aby holandské orgány požadovali zaplatenie odmeny za trhovú cenu, a bez toho, aby zorganizovali otvorené, transparentné a nediskriminačné konanie o udelení licencií.
- 6 Dňa 30. marca 2016 Komisia zaslala holandským orgánom verziu sťažnosti, ktorá nemala dôverný charakter, na ktorú holandské orgány odpovedali listom z 22. júla 2016. Komisia následne listom zo 16. augusta 2016 zaslala holandským orgánom žiadosť o informácie, na ktorú odpovedali listom z 11. októbra 2016.
- 7 Žalobkyňa predložila Komisii doplňujúce pripomienky 4. mája, 28. júna a 17. novembra 2016.
- 8 Dňa 30. mája 2017 Komisia informovala žalobkyňu o výsledku svojho predbežného posúdenia. Domnievala sa, že predĺženie platnosti licencií existujúcich držiteľov licencií na výhradnom základe neznamenal prevod štátnych zdrojov. Preto sa domnievala, že sporné opatrenie nepredstavovalo štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Bolo však výslovne uvedené, že

toto stanovisko nie je konečným stanoviskom samotnej Komisie, ale len prvým stanoviskom útvarov Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž, ktoré vychádza z dostupných informácií a čaká na prípadné ďalšie pripomienky, ktoré by žalobkyňa chcela predložiť.

- 9 Žalobkyňa odpovedala listom z 30. júna 2017, v ktorom spochybnila posúdenie Komisie a poskytla doplňujúce informácie.
- 10 Dňa 1. septembra 2017 Komisia zaslala holandským orgánom žiadosť o doplňujúce informácie, ktoré jej boli poskytnuté 7. decembra 2017.
- 11 Komisia 9. novembra 2018 požiadala holandské orgány o informácie o prebiehajúcej reforme právnych predpisov o hazardných hrách v Holandsku.
- 12 Holandský Senát prijal 19. februára 2019 nový zákon o hazardných hrách, ktorý nadobudol účinnosť 1. apríla 2021.
- 13 Dňa 1. marca 2019 Komisia vyzvala žalobkyňu, aby predložila svoje stanovisko k nedávnomu vývoju právnej úpravy v odvetví hazardných hier v Holandsku.
- 14 Listom z 5. apríla 2019 žalobkyňa oznámila svoje pripomienky k prijatiu nového zákona o hazardných hrách. V tomto liste žalobkyňa tvrdila, že prijatím tohto zákona nedošlo k zmene alebo odstráneniu protiprávnosti štátnej pomoci uvedenej v sťažnosti.
- 15 Listom z 27. júna 2019 Komisia informovala žalobkyňu o svojom predbežnom závere, že predĺženie platnosti dotknutých výhradných licencií neposkytovalo výhodu existujúcim prevádzkovateľom a že v dôsledku toho sporné opatrenie nepredstavovalo štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.
- 16 Dňa 22. augusta 2019 žalobkyňa písomne oznámila Komisii, že trvá na svojom stanovisku, že sporné opatrenie predstavovalo štátnu pomoc.
- 17 Komisia zaslala holandským orgánom žiadosti o informácie listami z 2. decembra 2019 a zo 16. júna 2020, na ktoré holandské orgány odpovedali listami zo 7. februára a 18. septembra 2020.
- 18 Konanie sa ukončilo prijatím napadnutého rozhodnutia.
- 19 V tomto rozhodnutí Komisia uviedla, že podľa článku 1 ods. 1 písm. a) wet houdende nadere regelen met betrekking tot kansspelen (zákon o doplnkovej právnej úprave v oblasti hazardných hier) z 10. decembra 1964 (Stb. 1964, č. 483), bolo v Holandsku zakázané ponúkať hazardné hry, pokiaľ nebola udelená licencia podľa tohto zákona. Podľa § 3 uvedeného zákona tieto licencie môžu byť udelené len vtedy, ak sa príjmy z herných činností vyplácajú v prospech organizácií, ktoré pracujú vo všeobecnom záujme.
- 20 Okrem toho Komisia konštatovala, že článok 2 písm. b) besluit tot vaststelling van de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 6 van de Wet op de kansspelen (Kansspelenbesluit) [dekrét o všeobecnom správnom opatrení uvedenom v článku 6 zákona o hazardných hrách (dekrét o hazardných hrách)] z 1. decembra 1997 (Stb. 1997, č. 616) najmä stanovoval, že prevádzkovatelia hier, ktorí získali licenciu podľa holandského zákona o hazardných hrách, boli povinní vyplatiť príjmy z predaja lístkov na účasť v hrách príjemcom špecifikovaným v licenciách. Táto výplata mala predstavovať aspoň 50 % nominálnej hodnoty predaných lístkov na účasť.

- 21 Komisia sa domnievala, že ak členský štát prizná výlučné právo hospodárskemu subjektu alebo predĺži toto právo, a neumožní držiteľovi tohto práva získať viac, ako je minimálny výnos potrebný na pokrytie prevádzkových a investičných nákladov spojených s výkonom práva, plus primeraný zisk, toto opatrenie príjemcovi neposkytuje výhodu. Za týchto okolností sa nemožno domnievať, že príjemca výlučného práva získal výhodu, ktorú by nemohol získať za normálnych trhových podmienok.
- 22 Komisia konštatovala, že držiteľia licencií boli povinní vyplatiť celý výnos zo svojich činností hazardných hier, teda svoje príjmy po odpočítaní výdavkov súvisiacich s udelenými výhrami a primeranými nákladmi, subjektom všeobecného záujmu, a preto títo prevádzkovatelia nemohli dosahovať zisk alebo mohli dosahovať len zisk, ktorý nebol vyšší ako primeraný zisk. Komisia sa okrem toho domnievala, že finančné údaje držiteľov licencií za obdobie rokov 2015 – 2016, ktoré poskytli holandské orgány, potvrdzujú túto analýzu.
- 23 Komisia preto dospela k záveru, že sporné opatrenie neposkytuje výhodu svojim príjemcom, a teda nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

Návrhy účastníkov konania

- 24 Žalobkyňa navrhuje, aby Všeobecný súd:
- zrušil napadnuté rozhodnutie,
 - uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.
- 25 Komisia, ktorú v konaní podporuje Holandské kráľovstvo, navrhuje, aby Všeobecný súd:
- zamietol žalobu,
 - uložil žalobkyni povinnosť nahradiť trovy konania.

Právny stav

- 26 Na podporu svojej žaloby žalobkyňa uvádza dva žalobné dôvody, z ktorých prvý je založený na porušení jej procesných práv z dôvodu, že Komisia odmietla začať formálne vyšetrovacie konanie podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ (ďalej len „formálne vyšetrovacie konanie“), hoci predbežné preskúmanie v zmysle článku 108 ods. 3 ZFEÚ (ďalej len „predbežné preskúmanie“) neumožnilo odstrániť všetky pochybnosti o existencii pomoci, a druhý žalobný dôvod je založený na zjavne nesprávnom posúdení spočívajúcom v tom, že Komisia dospela k záveru, že napadnuté opatrenie neposkytovalo výhodu v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ držiteľom licencií.
- 27 Najskôr treba preskúmať prvý žalobný dôvod.
- 28 Svojím prvým žalobným dôvodom žalobkyňa tvrdí, že Komisia porušila jej procesné práva tým, že nezačala formálne vyšetrovacie konanie, hoci predbežné preskúmanie neumožnilo odstrániť všetky pochybnosti o existencii pomoci. Tento žalobný dôvod sa delí na tri časti, z ktorých prvá je založená na dĺžke trvania a okolnostiach predbežného preskúmania, druhá na podstatnej zmene

analýzy Komisie počas predbežného preskúmania a tretia na skutočnosti, že Komisia v napadnutom rozhodnutí nesprávne dospela k záveru, že neexistuje žiadna pochybnosť, pokiaľ ide o otázku, či napadnuté opatrenie poskytuje výhodu držiteľom licencií.

O uplatniteľných zásadách

- 29 Podľa judikatúry zákonnosť rozhodnutia o nevznesení námietok založeného na článku 4 ods. 3 nariadenia 2015/1589 závisí od toho, či posúdenie informácií a skutočností, ktorými Komisia disponovala v priebehu konania o predbežnom preskúmaní, malo objektívne vyvolať pochybnosti o zlučiteľnosti opatrenia pomoci s vnútorným trhom, keďže ak existujú, musia tieto pochybnosti viesť k začatiu formálneho vyšetrovacieho konania, na ktorom sa môžu zúčastniť dotknuté osoby uvedené v článku 1 písm. h) tohto nariadenia (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 2. septembra 2021, Komisia/Tempus Energy a Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, bod 38 a citovanú judikatúru).
- 30 Túto povinnosť potvrdzuje článok 4 ods. 4 nariadenia 2015/1589, podľa ktorého je Komisia povinná začať formálne vyšetrovacie konanie, ak predmetné opatrenie vyvoláva pochybnosti o jeho zlučiteľnosti s vnútorným trhom, pričom v tejto súvislosti nedisponuje voľnou úvahou (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 22. decembra 2008, British Aggregates/Komisia, C-487/06 P, EU:C:2008:757, body 113 a 185 a citovanú judikatúru; uznesenie z 25. júna 2019, Fred Olsen/Naviera Armas, C-319/18 P, neuvverejnené, EU:C:2019:542, bod 30, a rozsudok z 20. júna 2019, a&o hostel and hotel Berlin/Komisia, T-578/17, neuvverejnený, EU:T:2019:437, bod 57).
- 31 Pokiaľ sa žalobkyňa domáha zrušenia rozhodnutia o nevznesení námietok, v podstate napáda skutočnosť, že rozhodnutie vydané Komisiou v súvislosti s dotknutou pomocou bolo prijaté bez toho, aby táto inštitúcia začala formálne vyšetrovacie konanie, čím porušila jej procesné práva. Na to, aby žalobkyňa uspela so svojím návrhom na zrušenie, môže uvádzať akékoľvek žalobné dôvody, ktoré môžu preukázať, že posúdenie informácií a skutočností, ktoré mala Komisia k dispozícii počas fázy predbežného preskúmania oznámeného opatrenia, muselo vyvolať pochybnosti o zlučiteľnosti tohto opatrenia s vnútorným trhom. Použitie takýchto tvrdení preto nemôže mať za následok zmenu predmetu žaloby ani podmienok prípustnosti. Naopak existencia pochybností o tejto zlučiteľnosti je práve dôkazom, ktorý treba predložiť, aby sa preukázalo, že Komisia bola povinná začať formálne vyšetrovacie konanie stanovené v článku 108 ods. 2 ZFEÚ (pozri rozsudok z 2. septembra 2021, Komisia/Tempus Energy a Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, bod 39 a citovanú judikatúru).
- 32 Dôkaz o existencii pochybností o zlučiteľnosti dotknutej pomoci s vnútorným trhom, ktorý sa musí hľadať tak v okolnostiach prijatia rozhodnutia o nevznesení námietok, ako aj v jeho obsahu, musí predložiť navrhovateľ zrušenia tohto rozhodnutia na základe súboru súhlasných nepriamych dôkazov (pozri rozsudok z 2. septembra 2021, Komisia/Tempus Energy a Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, bod 40 a citovanú judikatúru).
- 33 Konkrétne, nedostatočné alebo neúplné preskúmanie uskutočnené Komisiou v rámci konania o predbežnom preskúmaní predstavuje nepriamy dôkaz o existencii závažných ťažkostí pri posúdení dotknutého opatrenia, ktorých existencia ju zaväzuje začať formálne vyšetrovacie konanie (pozri rozsudok z 2. septembra 2021, Komisia/Tempus Energy a Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, bod 41 a citovanú judikatúru).

- 34 Navyše zákonnosť rozhodnutia o nevznesení námietok, ktoré bolo prijaté v rámci konania o predbežnom preskúmaní, musí súd Únie posúdiť nielen v závislosti od informácií, ktoré mala Komisia k dispozícii v okamihu, keď toto rozhodnutie prijala, ale aj v závislosti od informácií, ktoré mohla mať k dispozícii (pozri rozsudok z 2. septembra 2021, Komisia/Tempus Energy a Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, bod 42 a citovanú judikatúru).
- 35 Tieto informácie, ktoré Komisia „mohla mať k dispozícii“, pritom zahŕňajú informácie, ktoré sa javia ako relevantné na posúdenie, ktoré sa má uskutočniť v súlade s judikatúrou citovanou v bode 29 vyššie, a ktorých predloženie mohla na svoju žiadosť získať počas správneho konania (pozri rozsudok z 2. septembra 2021, Komisia/Tempus Energy a Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, bod 43 a citovanú judikatúru).
- 36 Komisia je totiž povinná uskutočniť konanie o preskúmaní dotknutých opatrení s náležitou starostlivosťou a nestranne, aby pri prijímaní konečného rozhodnutia, ktorým sa prípadne potvrdzuje nezlučiteľnosť alebo protiprávnosť pomoci, mala na tento účel k dispozícii čo najúplnejšie a najspoľahlivejšie dôkazy (pozri rozsudok z 2. septembra 2021, Komisia/Tempus Energy a Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, bod 44 a citovanú judikatúru).
- 37 Hoci Súdny dvor rozhodol, že pri preskúmaní existencie a zákonnosti štátnej pomoci môže byť nevyhnutné, aby Komisia prípadne išla nad rámec samotného preskúmania skutkových a právnych okolností, o ktorých sa dozvedela, z tejto judikatúry však nemožno vyvodiť, že Komisia musí z vlastného podnetu a pri neexistencii akéhokoľvek nepriameho dôkazu v tomto zmysle vyhľadať všetky informácie, ktoré by mohli vykazovať spojitost s vecou, ktorá jej bola predložená, aj keď by také informácie boli verejne dostupné (pozri rozsudok z 2. septembra 2021, Komisia/Tempus Energy a Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, bod 45 a citovanú judikatúru).
- 38 Z toho vyplýva, že preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o nezačatí formálneho vyšetrovacieho konania z dôvodu neexistencie závažných ťažkostí Všeobecným súdom sa nemôže obmedziť na hľadanie zjavne nesprávneho posúdenia. Rozhodnutie prijaté Komisiou bez začatia formálneho vyšetrovacieho konania totiž možno zrušiť z dôvodu neuskutočnenia kontradiktórneho a podrobného preskúmania stanoveného v článku 108 ods. 2 ZFEÚ, aj keď sa nepreukázalo, že posúdenia Komisie vo veci samej boli z právneho alebo skutkového hľadiska nesprávne (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. októbra 2020, První novinová společnost/Komisia, T-316/18, neuvverejnený, EU:T:2020:489, body 88, 90 a 91 a citovanú judikatúru). Preskúmanie vykonávané Všeobecným súdom teda nie je obmedzené (pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. júna 2019, a&o hostel and hotel Berlin/Komisia, T-578/17, neuvverejnený, EU:T:2019:437, bod 66).
- 39 S prihliadnutím na tieto zásady vyplývajúce z judikatúry a tieto úvahy treba preskúmať argumentáciu žalobkyne smerujúcu k preukázaniu existencie pochybností, ktoré mali viesť Komisiu k začatiu formálneho vyšetrovacieho konania.
- 40 Všeobecný súd považuje za vhodné preskúmať najskôr tretiu časť prvého žalobného dôvodu.

O tretej časti prvého žalobného dôvodu týkajúcej sa existencie výhody poskytnutej držiteľom licencií

- 41 V tretej časti prvého žalobného dôvodu žalobkyňa v podstate tvrdí, že Komisia v napadnutom rozhodnutí nesprávne dospela k záveru, že neexistuje žiadna pochybnosť, pokiaľ ide o otázku, či sporné opatrenie poskytuje výhodu svojim príjemcom. Táto časť obsahuje v podstate dve

výhrady, z ktorých prvá je založená na výhode, ktorá bola údajne poskytnutá držiteľom licencií, a druhá na nevyhodnotení otázky, či predmetné licencie neposkytovali nepriamu výhodu subjektom, ktorým boli držiteľia uvedených licencií povinní previesť časť svojich príjmov z činností v oblasti hazardných hier.

42. Pokiaľ ide o druhú výhradu, žalobkyňa sa domnieva, že Komisia mala k dispozícii informácie a dôkazy, ktoré umožňovali nadobudnúť podozrenie o existencii nepriamej výhody v prospech subjektov, ktorým mali držiteľia licencií zaplatiť časť svojich príjmov z činností hazardných hier. Keďže však Komisia túto okolnosť nepreskúmala, nemohla odstrániť všetky pochybnosti, pokiaľ ide o existenciu štátnej pomoci, a to tým skôr, že sa v napadnutom rozhodnutí vo veľkej miere opiera o povinnosť uloženú držiteľom licencií zaplatiť časť príjmov z činností hazardných hier dotknutým charitatívnym združeniam, aby tak dospela k záveru o neexistencii výhody vo vzťahu k držiteľom licencií. Podľa žalobkyne skutočnosť, že tieto charitatívne združenia sú neziskové organizácie, nebráni tomu, aby boli považované za nepriamych príjemcov pomoci, keďže neziskové organizácie môžu tiež ponúkať tovary a služby na trhu, a teda byť považované za podniky.
43. Komisia spochybňuje toto tvrdenie z dôvodu, že dotknuté subjekty nemožno považovať za podniky pôsobiace na nasledujúcich úrovniach činnosti po činnostiach držiteľov licencií na hazardné hry v zmysle bodu 115 jej oznámenia o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 [ZFEÚ] (Ú. v. EÚ C 262, 2016, s. 1). Okrem toho sa domnieva, že argumentácia žalobkyne týkajúca sa tejto výhrady nebola uvedená v jej sťažnosti ani v rámci jej neskorších pripomienok. V tomto kontexte Komisia tvrdí, že jej neprináleží z vlastnej iniciatívy a pri neexistencii akejkoľvek indicie v tomto zmysle vyhľadávať všetky informácie, ktoré by mohli súvisieť s vecou, ktorá jej bola predložená, aj keby takéto informácie boli verejne prístupné.
44. V tejto súvislosti treba uviesť, ako bolo konštatované najmä v bodoch 19 a 20 vyššie, že z holandskej právnej úpravy týkajúcej sa hazardných hier, ktorá bola predložená na posúdenie Komisie, vyplýva, že držiteľia licencií musia časť príjmov z činností hazardných hier previesť výlučne subjektom všeobecného záujmu, ktoré sú uvedené v licenciách. Za týchto podmienok Komisia nemohla nevedieť o existencii takejto povinnosti v predmetnej holandskej právnej úprave.
45. Okrem toho treba poznamenať, že Komisia v napadnutom rozhodnutí založila svoju analýzu neexistencie výhody pre držiteľov licencií práve na ich povinnosti previesť časť svojich príjmov subjektom všeobecného záujmu, ako to vyplýva najmä z bodov 49 a 54 až 57 napadnutého rozhodnutia. V bode 49 napadnutého rozhodnutia sa totiž Komisia domnievala, že udelenie osobitných alebo výlučných práv bez primeranej odmeny v súlade s trhovými tarifami by mohlo predstavovať vzdanie sa štátnych príjmov a poskytnutie výhody. Okrem toho z bodu 54 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že podľa Komisie skutočnosť, že sporné opatrenie podmieňuje udelenie licencií umožňujúcich výkon činností v oblasti hazardných hier povinnosťou ich držiteľov vyplatiť časť príjmov vyplývajúcich z týchto činností výlučne subjektom všeobecného záujmu, zaručuje, že uvedení držiteľia nedostanú viac než minimálny výnos potrebný na pokrytie svojich nákladov plus primeraný zisk. Vzhľadom na existenciu povinnosti držiteľov licencií zaplatiť časť svojich príjmov subjektom všeobecného záujmu Komisia dospela k záveru, že sporné opatrenie neposkytuje výhodu, a preto nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ (body 56 a 57 napadnutého rozhodnutia).

- 46 Komisia tak pri prijímaní napadnutého rozhodnutia disponovala informáciami o napadnutom opatrení, ktoré ju mali viesť k otázke, či holandská právna úprava týkajúca sa hazardných hier nebola koncipovaná tak, aby usmernila vyplácanie príjmov z činnosti držiteľov predmetných licencií najmä subjektom všeobecného záujmu určeným týmito licenciami.
- 47 Treba totiž pripomenúť, že už bolo rozhodnuté, že pri skúmaní opatrenia môže byť Komisia nútená preskúmať, či možno určitú výhodu považovať za nepriamo poskytnutú iným subjektom, než je okamžitý príjemca prevodu štátnych prostriedkov. V tejto súvislosti súd Únie tiež pripustil, že výhoda poskytnutá priamo určitým fyzickým alebo právnickým osobám môže predstavovať nepriamu pomoc, a preto štátnu pomoc pre iné právnické osoby, ako sú podniky (pozri rozsudok z 13. mája 2020, *Germanwings/Komisija*, T-716/17, EU:T:2020:181, bod 75 a citovanú judikatúru).
- 48 V tejto súvislosti treba okrem iného uviesť, že bod 115 oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc spresňuje, že nepriama výhoda môže byť poskytnutá inému podniku, ako je podnik, na ktorý boli priamo prevedené štátne prostriedky. Okrem toho bod 116 uvedeného oznámenia stanovuje, že pojem „nepriama výhoda“ sa vzťahuje na situáciu, keď je opatrenie navrhnuté tak, že jeho sekundárne účinky sú nasmerované na identifikovateľné podniky alebo skupiny podnikov. Komisia si preto mala položiť otázku, či sporné opatrenie neposkytuje subjektom všeobecného záujmu nepriamu výhodu.
- 49 Možno však len poznamenať, že napriek okolnosti, že Komisia bola informovaná o tejto časti holandskej právnej úpravy týkajúcej sa hazardných hier, napadnuté rozhodnutie sa k tejto otázke nevyjadriilo.
- 50 Okrem toho, pokiaľ ide o tvrdenie Komisie, podľa ktorého holandské orgány tým, že ukladajú držiteľom licencií povinnosť zaplatiť časť svojich príjmov subjektom všeobecného záujmu, sledujú ciele priamo spojené s verejným poriadkom a verejnou morálkou, treba zdôrazniť, že Komisia v napadnutom rozhodnutí nepreskúmala, či subjekty spojené so sporným opatrením predstavujú podniky alebo plnia úlohy verejnej služby.
- 51 V dôsledku toho treba konštatovať, že na účely prijatia napadnutého rozhodnutia Komisia nepreskúmala otázku, či sporné opatrenie neposkytuje nepriamu výhodu subjektom, ktorým musia držiteľia licencií vyplácať časť svojich príjmov. Komisia tým bez ďalších spresnení vylúčila, že by táto otázka mohla vyvolať závažné ťažkosti pri kvalifikácii sporného opatrenia ako štátnej pomoci, čo by umožnilo objasniť iba formálne vyšetrovacie konanie. Vzhľadom na to, že Komisia v štádiu predbežného preskúmania úplne zanedbala riadne preskúmanie otázky, či napadnuté opatrenie neposkytuje týmto subjektom nepriamu výhodu, a to aj napriek tomu, že vyplatenie časti príjmov z činnosti držiteľov licencií subjektom všeobecného záujmu označeným týmito licenciami predstavovalo jednu z hlavných znakov spornej právnej úpravy, nepreskúmanie tejto otázky v napadnutom rozhodnutí neumožňuje vylúčiť existenciu závažných ťažkostí v tejto súvislosti.
- 52 Za týchto okolností treba tretej časti prvého žalobného dôvodu vyhovieť v rozsahu, v akom sa týka výhrady založenej na nepriamych výhodách poskytnutých subjektom, ktorým musia držiteľia licencií vyplácať časť svojich príjmov z činností hazardných hier, bez toho, aby bolo potrebné preskúmať ostatné tvrdenia uvedené žalobkyňou v rámci prvej a druhej časti.
- 53 Napadnuté rozhodnutie preto musí byť zrušené bez toho, aby bolo potrebné preskúmať druhý uvedený žalobný dôvod.

O trovách

- 54 Podľa článku 134 ods. 1 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia nemala vo veci úspech, znáša svoje vlastné trovy konania a je opodstatnené uložiť jej povinnosť nahradiť trovy konania žalobkyne v súlade s jej návrhmi.
- 55 Okrem toho podľa článku 138 ods. 1 rokovacieho poriadku členské štáty a inštitúcie, ktoré do konania vstúpili ako vedľajší účastníci konania, znášajú svoje vlastné trovy konania.
- 56 Je teda potrebné rozhodnúť, že Holandské kráľovstvo znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (deviata komora)

rozhodol takto:

- 1. Rozhodnutie Komisie C(2020) 8965 final z 18. decembra 2020 vo veci SA.44830 (2016/FC) – Holandsko – Predĺženie platnosti licencií na hazardné hry v Holandsku, sa zrušuje.**
- 2. Európska komisia znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania, ktoré vynaložila European Gaming and Betting Association.**
- 3. Holandské kráľovstvo znáša svoje vlastné trovy konania.**

Truchot

Kanninen

Perišin

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 15. novembra 2023.

Podpisy